

Tørkesituasjonen i kornet

Sigurd Enger

Rådgiver korn, jord og miljø

NLR Øst

+4795926727 sigurd.enger@nlr.no

Hvamsvegen 696, 2165 Hvam

• Korn • Klima • Jord

Tørke

- Erfaringer fra 2018
- Situasjonen i åkrene
- Hva kan gjøres nå?
 - Plantevern
 - Gjødsling
- Dårlig spirt åker
 - Hva gjør man?
 - Etablering av fangvekster- høstkorn- høstoljevekster
- Berging av halm til fôr
 - Begrensinger
 - Pris halm

Erfaringer fra 2018

- Tørt og varmt
- God etablering av vårkornet
- Lite høstkorn
 - Forholdsvis gode avlinger
- Mye ugras i usprøyta vårkornåkre
 - Meldestokk- stivdylle
- Rask utvikling av kornet
- Tidlig skuronn på høstkornet- midt i juli
- Vårkorn – høstemodent 2-4 uker tidligere enn normalt
- Stor dugnad på halmberging

Situasjonene i åkrene

- Vårkorn:
 - Dårlig spiring
 - Spesielt på stiv jord, og på kuler og planert areal
 - Tynne korte åkere
 - Blitt drevet fram i varmen
 - «Normale» åkre på råmesterk jord (silt)
- Høstkorn
 - Ujevn overvintring
 - Tynne åkre
 - Bra åkre der overvintringen har gått bra

Plantevern

- Vårkorn,
 - Ugras
 - Vi har anbefalt ugrasssprøyting som normalt der kornet er spirt
 - Lettere å bekjempe ugraset tidlig
 - På områder kornet ikke har spirt bør en vente, eventuelt la det være
 - Sopp
 - Lite smittepress til nå
 - Kun aktuelt i de beste åkrene og om vi får smitte/angrep
 - Skadedyr
 - Lite å se. Noe lus er observert

Plantevern

- Høstkorn
 - Sopp
 - Lite smittepress av soppsykdommer
 - Mindre aktuelt å soppbehandle høstkornet nå
 - Men vær obs i sorter som er mottakelige for gulrust
 - Kuban, Magnifik og Jantarka

Gjødsling

- Må vurderes i forhold til forventet avling
 - Bygg og havre(delt gjødsling)
 - Skal ha gjødsla tidlig
 - Lite aktuelt nå ved grunngjødsling 8-10 kg N
 - Vårhvete
 - Aktuelt med proteingjødsling i åkre med avlingspotensiale
 - Høsthvete
 - Aktuelt med proteingjødsling
 - Avhengig av hva som er gitt tidligere og avlingspotensiale

Hva skjer der vi har fått nedbør nå?

- Etterspiring på arealer hvor det har spirt dårlig
 - Korn –ugras
- Etterrenning i «tynne» åkere
 - 2 generasjoner

Dårlig spirt åker, hva gjør man?

- Viktig å etablere nytt plantedekke etter endt vekstsesong
 - Gode muligheter til å etablere høstvekster
 - Høstoljevekster
 - Høstkorn
 - Fangvekster
- Fôrvekster
 - Grøntfôr aktuelt ved såing i juli
 - Rug/raigras etter tidlig høsting av korn- månedsskiftet juli/august
- Uansett forutsetter det spireråme både ved såing nå og etter tidlig høsting

Fangvekster

- Antagelig mye næring tilgjengelig
- Flere aktuelle blandinger
 - Vikker
 - Oljereddik
 - Honningurt
 - Blodkløver
 - Bokhvete
 - Solsikke
 - Raigras
 - Havre-bygg vårhvete
 - Erter
 - Rug

Fra i 2023 vil det i tillegg til fangveksttilskuddet vi kjenner fra før i RMP, være mulig å få 50 kr/daa ekstra i tilskudd for [Fangvekst med høy diversitet \(§ 31\)](#).

-Minst 3 plantefamilier

-Eableres innen 20 august

Berging av halm

- Muligheter for ny halmdugnad i år
- Begrensninger på salg av halm
 - Floghavre-hønsehirse
 - Åkre som er behandlet med ugrasmiddelet Mustang Forte er ikke lovlig å selge!
 - Begrensninger på etterkultur (3år)
- Pris halm:
 - 10-20 øre pr kg

Grovfôrsituasjonen juni 2023

Østfold Bondelag 27. juni 2023

Peder Holm Løvstad

Rådgiver grovfôr og presisjonslandbruk

NLR Øst

+4741668839 peder.lovstad@nlr.no

Sandtangen 200, 1712 Grålum

- Grovfôr
- Maskinteknikk og presisjonslandbruk

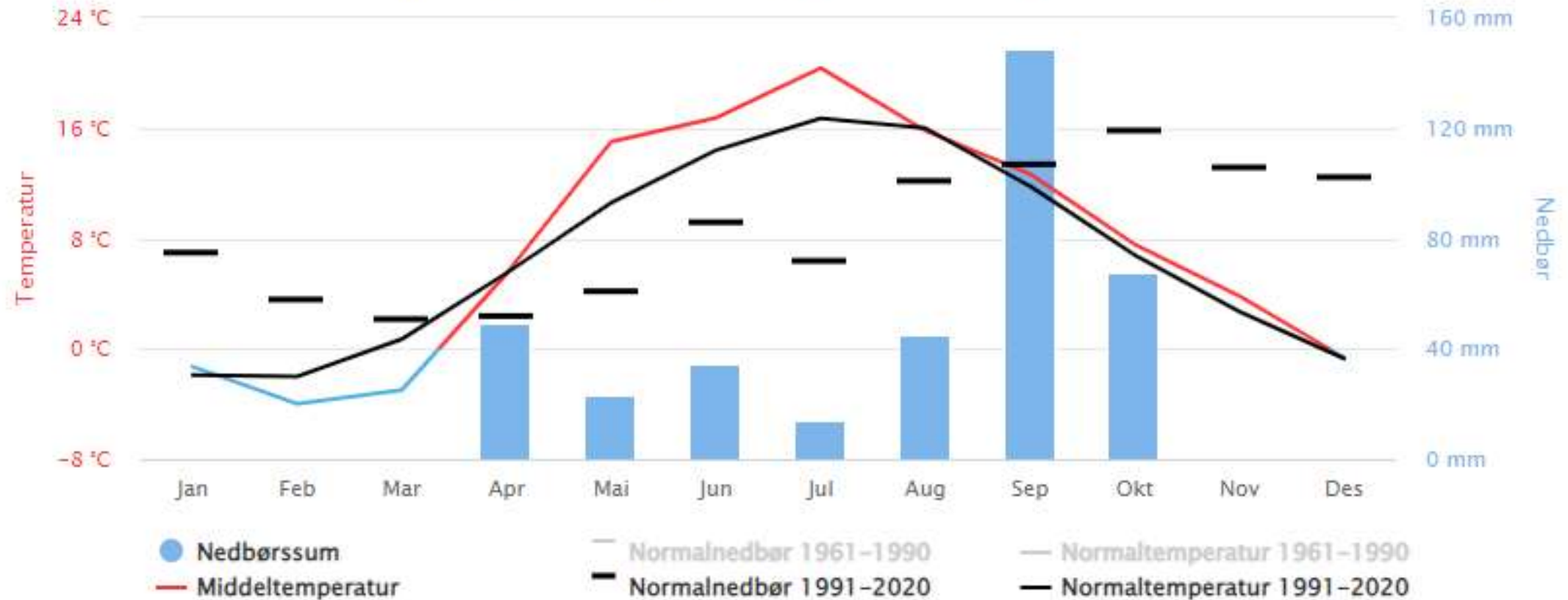
Erfaringer fra 2018

- Redusert førsteslått. Tilnærmet ingen andreslått, men grei tredjeslått hos mange.
- Best effekt av avpussing av andreslått før regn
- Sanka og behandla mye tørr halm
- Tilsåing i etablerte åkere ga dårlig utbytte
- Etablering av grønnfôr etter tidlig høsta korn.
- Mange sterk prega enger produserte ok i 2019

Øsaker

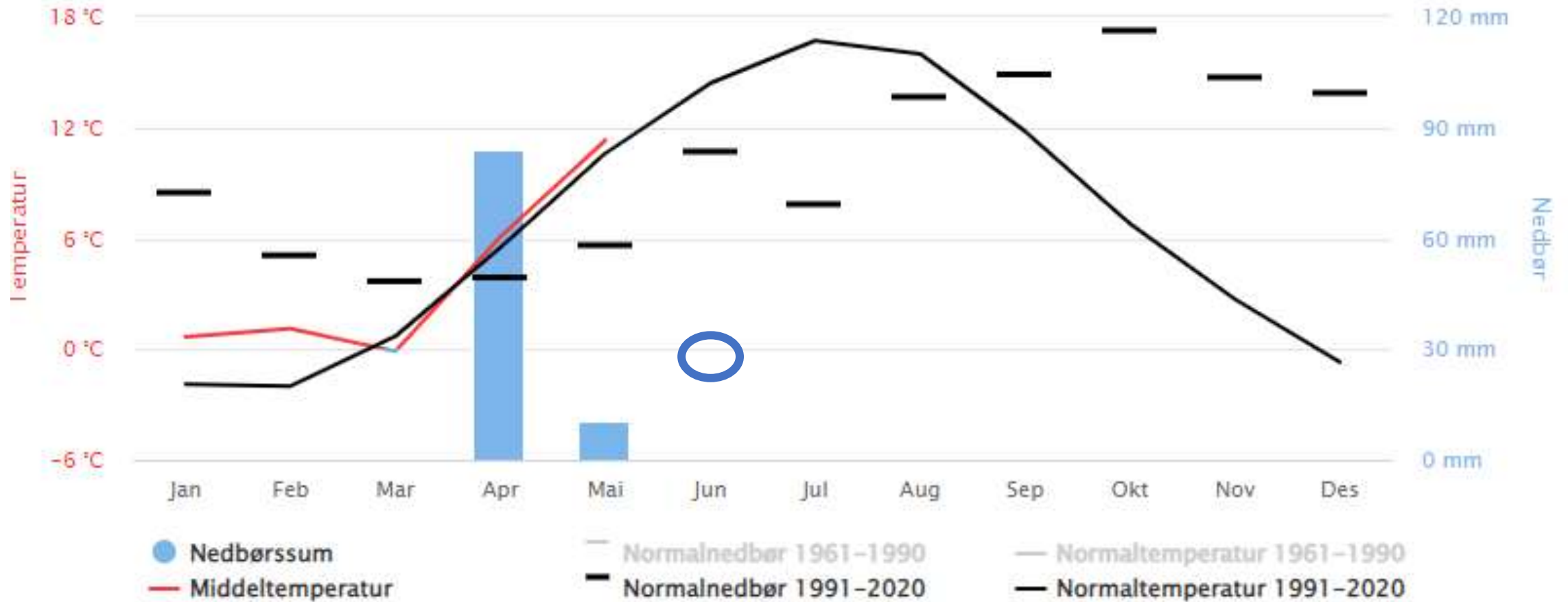
Temperatur og nedbørssum per måned sammenlignet med normalverdier

Highcharts.com

Øsaker

Temperatur og nedbørssum per måned sammenlignet med normalverdier

Highcharts.com

Gjenvekst etter 7 dager

Gjenvekst etter 14 dager

Gjenvekst etter 10 dager

Gjenvekst etter 17 dager

Gjødsling utover i sesongen

- Nitrogengjødsel i form av Opti-NS eller Kalksalpeter vil løse seg raskest opp
- Halver/reducer mengden med N-gjødsel fram til eventuelt værskifte
- Spre nitrogengjødsel før husdyrgjødsel
- Husdyrgjødsel bør tynnes mest mulig, helst 3 % TS.
- Spre husdyrgjødsel på kvelden når fordampingen er minst
- Unngå å spre pelletert hønsegjødsel før det er meldt nedbør av betydning

Behandling av halm

Behandling	Effekt
	Øker fôrverdien
Ammoniakk	Hindrer mugg Dreper frø av hønsehirse og floghavre
Urea	Øker fôrverdien Hindrer mugg
Dyppeluting	Øker fôrverdien
Ensileringsmiddel	Bevarer hygienisk kvalitet/ hindrer mugg

Ubehandla halm	0,50 FEm/ kg TS
Ammoniakkbehandlet halm	0,68 FEm/ kg TS
Dyppeluta halm	0,74 FEm/ kg TS

Hva skal vi så nå eller etter tidlig høsting av korn?

- Gjenlegg eller underkultur i korn nå?
- Grønnfôr aktuelt ved såing i juli.
- Rug/raigras etter tidlig høsting av korn, månedsskifte juli/august.

- Uansett forutsetter det spireråme både ved såing nå og etter tidlig høsting

Tabell 16. Bladavling – sum av beitehøsting og hovedslått – lavereliggende strøk på Østlandet. Samspill, såtid x vekst

Vekst/Såtid	Avling, kg tørrstoff pr. dekar			Avling, FEm pr. dekar		
	S1-Tidlig	S2-Seint	Nedgang, %	S1-Tidlig	S2-Seint	S1-S2, %
V1. Bygg	217	110	49	168	99	41
V2. Bygg + erter + vikker	236	95	60	205	87	57
V3. Bygg + raigras	303	113	63	270	115	58
V4. Høstrug	207	60	71	196	65	67
V5. Fôrmais	453	78	83	376	66	82
V6. Raigras	343	77	78	310	79	74
V7. Fôrraps	349	166	53	332	157	53
V8. Grønnfôrnepe	293	276	6	278	262	6

Vekst (såmengde):

- V1. Bygg ´Brage´ (16 kg/daa)
- V2. Bygg ´Brage´ (8 kg/daa) + erter ´Javlo´ (6 kg/daa) + vikker ´Prontivesa´ (4 kg/daa)
- V3. Bygg ´Brage´ (8 kg/daa) + raigras (westerwoldsk ´Pollanum´ 1,5 kg/daa; italiensk ´Barpluto´ 1,5 kg/daa)
- V4. Høstrug ´Traktor´ (16 kg/daa)
- V5. Fôrmais ´Ambition´ (6 kg/daa)
- V6. Raigras (westerwoldsk ´Pollanum´ 2 kg/daa; italiensk ´Barpluto´ 2 kg/daa)
- V7. Fôrraps ´Barsica´ (1 kg/daa)
- V8. Grønnfôrnepe ´Civasto´ (1 kg/daa)

Tabell 17. Bladavling ved beitehøsting og hovedslått, og tilvekst i perioden beitehøsting/hovedslått for lavereliggende strøk på Østlandet

Tidlig såing	Beitehøsting		Hovedslått		Tilvekst ¹⁾ pr. dag	
	Kg ts./daa	FEm/daa	Kg ts./daa	FEm/daa	Kg ts./daa	FEm/daa
V3. Bygg + raigras	261	223	41	41	1,6	1,6
V4. Høstrug	180	169	27	27	1,1	1,1
V6. Raigras	292	260	51	51	2,0	2,0
p-verdi	0,19	0,16	0,08	0,09	0,05	0,06

1) Tilvekst i perioden fra beitehøsting (ca. 11. september) til hovedslått (2. oktober)

Vekst (såmengde):

- V1. Bygg 'Brage' (16 kg/daa)
- V2. Bygg 'Brage' (8 kg/daa) + erter 'Javlo' (6 kg/daa) + vikker 'Prontivesa' (4 kg/daa)
- V3. Bygg 'Brage' (8 kg/daa) + raigras (westerwoldsk 'Pollanum' 1,5 kg/daa; italiensk 'Barpluto' 1,5 kg/daa)
- V4. Høstrug 'Traktor' (16 kg/daa)
- V5. Fôrmais 'Ambition' (6 kg/daa)
- V6. Raigras (westerwoldsk 'Pollanum' 2 kg/daa; italiensk 'Barpluto' 2 kg/daa)
- V7. Fôrraps 'Barsica' (1 kg/daa)
- V8. Grønnfôrnepe 'Civasto' (1 kg/daa)

Vekster med potensial for høst- og tidlig vårvekst – NIBIO 2021/2022

Tabell 4. TM2001-12, Særheim NLR-Rogaland. Feltype B. TS-avling høst 2021, og innhold av sådd sort høst og ved to slåttetidspunkt vår 2022. TS-avling for to slåtter, vår.

		Høst 2021		Vår 2022			Høst og vår	
Såtid		Sådd sort %	Avling kg ts da ⁻¹	Sådd sort 2 sl %	1 sl kg ts da ⁻¹	2 sl kg ts da ⁻¹	Sum vår kg ts da ⁻¹	Avling sum totalt kg ts da ⁻¹
Tidlig		60		51b	367b	446	721	837a
Seint		56		72a	429a	438	760	760b
P-verdi		ns		0,0001	0,018	ns	ns	0,016
Art								
1		69a		19c	609a	138c	747b	826b
2		54b		73b	229c	375b	604c	683c
3		65a		90a	356b	313b	669bc	743bc
4		45c		64b		942a	942a	942a
P-verdi		0,0001		0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,016
Såtid	Art							
Tidlig	1	68a	158	13	562a	188cd	750	908ab
	2	50bc	159	58	152c	435b	587	746bcd
	3	73a	148	85	386b	297bc	683	831abc
	4	50bc		48		863a	863	863ab
Seint	1	70a		25	657a	87d	744	744bcd
	2	58ab		88	305b	315bc	620	620d
	3	58ab		94	326b	330bc	656	656cd
	4	40c		80		1020a	1020	1020a
P-verdi		0,011	ns	ns	0,012	0,008	ns	0,001
Dato		10.12.21	06.10.21	10.06.22	09.05.22	10.06.22		

Plan B – Lavereliggende strøk		
Art/ledd	Forsøksledd	Høsteregime
1	Høstrug, såtid 1, 16 kg/daa	1-2 beiteslåtter på høsten, 2 beiteslåtter på våren
2	Westerwoldsk raigras, såtid 1, 4 kg/daa	1-2 beiteslåtter på høsten, 2 beiteslåtter på våren
3	Italiensk raigras, såtid 1, 4 kg/daa	1-2 beiteslåtter på høsten, 2 beiteslåtter på våren
4	Vinterert med høstrug, såtid 1, 4 kg/daa	1 slått på våren

Vekster med potensial for høst- og tidlig vårvekst – NIBIO 2021/2022

Tabell 7. TM2001-15, Hvam NLR-Øst. Felotype B. Innhold av sådd sort høst 2022 for tidlig og seint sådde. TS-avling for de tidlig sådde for to slåtter høst og en slått, vår.

		Høst 2021			Vår 2022	Høst og vår
Såtid	Sådd sort %	1 sl. Høst kg ts da ⁻¹	2. sl høst kg ts da ⁻¹	Sum avling høst kg ts da ⁻¹	Avling vår kg ts da ⁻¹	Avling sum totalt kg ts da ⁻¹
Tidlig	78a					
Seint	65b					
P-verdi		0,017				
Såtid	Art					
Tidlig	1	83	122	122	61	183a
	2	80	60	24	84	84b
	3	70	26	26		26b
	4	90			37	37b
Seint	1	75				
	2	60				
	3	60				
	4	90				
P-verdi		ns	ns	ns	ns	0,007
Dato		27.10.21	17.09.21	08.11.21		

Plan B – Lavereliggende strøk		
Art/ledd	Forsøksledd	Høsteregime
1	Høstrug, såtid 1, 16 kg/daa	1-2 beiteslåtter på høsten, 2 beiteslåtter på våren
2	Westerwoldsk raigras, såtid 1, 4 kg/daa	1-2 beiteslåtter på høsten, 2 beiteslåtter på våren
3	Italiensk raigras, såtid 1, 4 kg/daa	1-2 beiteslåtter på høsten, 2 beiteslåtter på våren
4	Vinterert med høstrug, såtid 1, 4 kg/daa	1 slått på våren

Hva gjør vi med gjenlegg og beiter?

- Gjenlegg:
 - Tidlig isåing etter tidlig tresking/høsting, kløver før 15 august. God jordkontakt!
 - Isåing neste vår med ugrasharv/trommel 1-2 kg avhengig av etablering. Må gjøres tidlig
- Beiter:
 - Begrens beitetrykk, snaubeita beiter bruker ekstra lang tid på gjenvekst.
 - Vurdere tilleggsfôring, pass på tråkk ved fôringsplass
 - Ta i bruk andre områder om det er mulig, skogsbeiter osv.
 - Husk å føre beitelogg som vedlegg til søknad om produksjonssvikt.
[Beitelogg \(statsforvalteren.no\)](https://statsforvalteren.no)

Takk for oss, ikke nøl med å ta kontakt!

Sigurd Enger

Rådgiver korn, jord og miljø

NLR Øst

+4795926727 sigurd.enger@nlr.no

Hvamsvegen 696, 2165 Hvam

• Korn • Klima • Jord

Peder Holm Løvstad

Rådgiver grovfôr og presisjonslandbruk

NLR Øst

+4741668839 peder.lovstad@nlr.no

Sandtangen 200, 1712 Grålum

• Grovfôr
• Maskinteknikk og presisjonslandbruk